

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.21.219/2020/10.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke
Dr. Cseh Attila előadó bíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró

A felperes:

Felperes1 (cím5)

A felperes képviselője:

ügyvédi iroda dr. Prekub János ügyvéd, cím6

Az alperes:

Alperes1 (Cím1)

Az alperes képviselője:

Dr. Czifra Károly ügyvéd (cím7)

A per tárgya:

Vállalkozói díj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél/felek:

Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Debreceni Ítéltábla Gf.II.30.061/2020/13.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Nyíregyházi Törvényszék 2.G.15-16-040.118/138/II.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartja.

A felek maguk viselik felülvizsgálati eljárási költségeiket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes pályázatot nyújtott be az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiírt „A város cég1 ápoló, gondozó otthonának kiváltása” című projekt megvalósítására, amelyet a kiíró elfogadott. A projekt összköltsége 987.832.745 forint volt, amelyet utófinanszírozás keretében a támogató uniós forrásból teljes egészében vállalt folyósítani a támogatott részére, akit közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettsége terhelte.

[2] A cég2 mint támogató és az alperes mint kedvezményezett 2013 augusztusában támogatási szerződést kötöttek, amelyben a projekt befejezési határidejeként 2015. június 30-át határozták meg, ezt utóbb 2015. december 31-re módosították. A szerződés 3.3.1. pontja szerint a projekt fizikai befejezésének napja az a nap, amelyen a pályázatban meghatározott feladat, a cél a felhívásban foglaltaknak és a szerződésben rögzítetteknek megfelelően teljesül. A 3.3.6. pont értelmében a projekt keretében a 3.3.1. pontban rögzített fizikai befejezés napjáig felmerült költségek számolhatók el, az ezen időpontot követően keletkezett költségekre támogatás nem folyósítható.

[3] A közzétett közbeszerzési ajánlattételi felhívásban és az ajánlattevők részére megküldött szerződéstervezetben az alperes jelezte, hogy a szerződés teljesítése az ajánlattételi határidő mellett semmi esetben nem nyúlhat túl a közbeszerzési eljárásban irányadó operatív program (...) zárási határidején, tekintettel arra, hogy a véghatáridőn túl nyúló teljesítés elszámolhatósági problémákat vethet fel. A végteljesítés előírt határideje 2015. október 31. napjában került megjelölésre.

[4] A közbeszerzési eljárásban az alperes a felperest nyilvánította nyertes ajánlattevőnek, majd a felek 2015. augusztus 27-én négy, feltételeiben egyező, átalányáras szerződést írtak alá a kivitelezésre. Rögzítették, hogy a kivitelezés csak a megrendelő által írásban jóváhagyott kiviteli tervek birtokában kezdhető meg, a teljes körű, hiány- és hibamentes végteljesítés határideje a szerződéskötést követő 139. nap azzal, hogy a szerződés teljesítése semmi esetben sem nyúlhat túl a közbeszerzési eljárásban irányadó ... zárási határidején, tekintettel arra, hogy a véghatáridőn túli teljesítés elszámolhatósági problémákat vet fel. A végteljesítés határideje 2015. október 31. A szerződés szerint négy részszámla benyújtására volt lehetőség azzal, hogy a végszámla a sikeres műszaki átadás-átvétel után nyújtható be. A szerződésben meghatározták a késedelmi és a hibás teljesítés miatt felszámítható kötbér mértékét.

[5] A felperes a kiviteli tervek megrendelte, azok alperes általi jóváhagyását követően a munkálatokat megkezdte, majd a 2015. október 27-én kelt levelében a 2015. október 31-i véghatáridő módosítását kezdeményezte 2015. december 15. napjáig.

[6] A felperes az első szerződés tárgyát képező A jelű épületeket 2016. február 1-jén, a további szerződésekkel érintett B1, B2 és C jelű épületeket 2016. február 5-én jelentette készre. A készre jelentést az alperes visszautasította, és 2016. március 10-ig tűzött póthatáridőt a hibák kijavítására. Az ekkor megkezdett átadás-átvételi eljárás is eredménytelenül zárult, az alperes ismét póthatáridőt biztosított, az újabb készre jelentést követően a műszaki ellenőr az átadás-átvételi eljárást 2016. március 16-17-re kitűzte, ekkor a felperes további 8 nap határidőt kapott a hibák, hiányosságok kiküszöbölésére.

[7] Az alperes felkérésére név és név1 szakértők szakvéleményt készítettek, amelyben részletezték az egyes épületekben található hibákat, kifogásokat és a végszámlák összegét az általuk meghatározott mértékben javasolták csökkenteni. Ezt követően a műszaki ellenőr az átadás-átvételi eljárást lefolytatta, arról szerződésenként külön jegyzőkönyveket állított ki, amelyekben rögzítették, hogy a megrendelő a vállalkozó szerződésszegésével – különösen a hibás és késedelmes teljesítéssel – kapcsolatos jogait kifejezetten fenntartva veszi át a vállalkozó teljesítését. Az egyes jegyzőkönyvek tételesen, szerződésenkénti bontásban tartalmazták az érvényesíteni kívánt igényeket jogcímük és összegszerűségük megjelölésével.

[8] A vállalkozó a megkapott teljesítésigazolások alapján kiállította a négy végszámláját, amelyek kiegyenlítésére azonban nem került sor.

A felperes kereseti kérelme, az alperes ellenkérelme, viszontkeresete és a felperes viszontkereseti ellenkérelme

[9] A felperes keresetében négy végszámlája összegeként 172.111.475 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[10] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A felperes hibás és késedelmes teljesítésére hivatkozva beszámítási kifogást, majd 202.366.588 forint és járulékai megtérítése iránt több elemű viszontkeresetet terjesztett elő a felperes szerződésszegése miatti kárai megtérítését követelve. Viszontkeresete összegén belül kárként jelölte meg a felperes négy végszámlájában feltüntetett 172.111.475 forintot, amelyet a támogatási szerződés alapján a közösségi forrásból kaphatott volna meg akkor, ha a felperes a szerződést határidőben teljesítette volna.

[11] A felperes viszontkereseti ellenkérelme a viszontkereset elutasítására irányult. A késedelmi kötbér tekintetében a szerződés részleges érvénytelenségét állította a teljesítési határidő egyértelmű meghatározásának hiánya miatt. A közösségi forrás elvesztésével összefüggésben utalt arra, hogy az alperes az irányadó jogszabály alapján előleget kérhetett volna a támogatótól.

Az alapeljárásban hozott első- és másodfokú ítélet, a Kúria végzése

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet (172.111.475 forint) és a beszámítási kifogást a késedelmi kötbér 50 %-a (57.596.255 forint) erejéig alaposnak, a további beszámítási kifogást és a viszontkeresetet alaptalannak ítélve 114.515.220 forint és járulékai megfizetésére kötelezte az alperest.

[13] A pályázati forrás elvesztésével kapcsolatban az alperes viszontkeresetében érvényesített 172.111.475 forint kárt nem látta igazolni.

[14] A mindkét fél fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság Gf.II.30.314/2018/6. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és a marasztalási összeget

leszállítva az alperest 76.604.666 forint és járulékai megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet elutasította.

[15] A másodfokú bíróság indokolásában rögzítette, hogy az elsőfokú ítélet hiányosságaira tekintettel a tényállást maga állapította meg, továbbá, hogy a felek 2015. augusztus 27-én kivitelezési vállalkozási szerződést [a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:252. §, 6:238. §] kötöttek. Részletesen levezette, hogy a felek a teljesítési határidő meghatározásában mutatkozó ellentmondást, az emiatt felmerült semmisségi okot elhárították (konvalidálták), és a kivitelezés határidejét 2015. december 15-re módosították. Rámutatott, hogy a kivitelezés e határidőre sem fejeződött be, ami kizárólag a felperesnek róható fel, e határidő elmulasztásában az alperesnek semmilyen felróható közrehatása nincs. A felperesi késedelem egyik következménye a Ptk. 6:154. § (3) bekezdése értelmében, hogy a kötelezett köteles megtéríteni a jogosultnak a késedelemből eredő kárát, kivéve, ha késedelmét kimenti. A Ptk. 6:142. §-ára utalással kifejtette, hogy a kártérítési felelősség alóli kimentés körében figyelembe vehető indokot a felperes nem igazolt, amire tekintettel kártérítési felelőssége alól magát kimenteni nem tudta, ebből következően köteles az alperes kárát megtéríteni.

[16] A hibás teljesítéssel összefüggésben felhívta a Ptk. 6:157. § (1) bekezdését, 6:159. § (1) bekezdését és (2) bekezdésének b) pontját és kifejtette, hogy a jogosult kellékszavatossági igénye alapján – választása szerint – az ellenszolgáltatás arányos leszállítását igényelheti. Az e körben az elsőfokú bíróság által lefolytatott szakértői bizonyítás során beszerezett, név2 szakértő által készített szakvéleményt megfelelőnek, aggálytalannak, az általa alkalmazott szakértői módszert (szakértői becslés) helytállónak ítélte.

[17] A másodfokú bíróság a felperes késedelmére tekintettel a felek szerződésének 13.1. pontjára utalva hangsúlyozta, hogy az alperes jogosult volt késedelmi kötbért elszámolni, amelynek során figyelemmel kellett lenni az ajánlati felhívás III.1.1. pontja szerinti kötbérmaximumra, és arra, hogy a vállalkozási szerződés 7.21. pontja kitűzött póthatáridőt nem tekintette kötbérterhesnek.

[18] Az alperest terhelő marasztalási összeg megállapítása során rögzítette, hogy a felperest megilleti az alperes által még ki nem egyenlített négy végszámlája ellenértéke, azaz 172.111.475 forint. Ebből levonandó 36.590.629 forint, amelyet az alperes az elsőfokú bíróság ideiglenes intézkedése végrehajtása során a közjegyzőnél letétbe helyezett összegből a felperes részére már megfizetett. Ugyancsak levonandó a hibás teljesítés eredményeként 18.261.000 forint, amely felöleli a név2 szakértő által szakvéleményében meghatározott javítási költség és értékcsökkenés összesen 17.181.000 forintos összegét, másrészt 1.080.000 forintot, mellyel a másodfokú bíróság megítélése szerint a szakértői számítást korrigálni kellett. Továbbá levonandó a felperest megillető összegből késedelmi kötbérként összesen 40.656.180 forint. E három tételt beszámítva állapította meg a másodfokú bíróság az alperest terhelő marasztalás összegét 76.604.666 forintban.

[19] Az alperes viszontkeresetében a pályázati forrás elvesztése miatt érvényesíteni kívánt 172.111.475 forint összegű igényt a másodfokú bíróság nem találta elszámolhatónak. Ezzel összefüggésben rámutatott, kétségtelen, hogy a 2007-2013. programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból

származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 114/H. §-a értelmében csak a 2015. december 31-ig benyújtott és szerződő partnerének kifizetett számlák érvényesítésére adott lehetőséget a jogalkotó, azonban a 114/G. § értelmében az alperesnek lehetősége lett volna előleg kérésére, márpedig e rendelkezés értelmében a támogató ilyen kérelem esetén előleget nyújtott volna részére. A másodfokú bíróság megítélése szerint e lehetőséggel az alperes nem élt, ez a mulasztás az ő terhére veendő figyelembe, mert nem tett eleget a kárenyhítési kötelezettségének [Ptk. 6:144. § (1) bekezdése, 6:525. § (1) bekezdése].

[20] Az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria Pfv.V.20.595/2019/9. számú végzésében a jogerős ítéletet az alperes 172.111.475 forint összegű viszontkereseti kérelmét elutasító rendelkezése tekintetében hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot kizárólag ebben a keretben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[21] A Kúria a jogerős ítéletet az alperes támogatási összeg mint kár megtérítése iránti viszontkereseti kérelmét elutasító rendelkezése tekintetében jogszabálysértőnek, a másodfokú bíróság álláspontját tévesnek ítélte a tekintetben, hogy az alperes a Kormányrendelet 114/G. §-a alapján előleget vehetett volna igénybe. Rámutatott: az alperes a támogatási szerződés értelmében támogatási előleget vehetett igénybe 25%, legfeljebb 246.958.186 forint erejéig. A projekt támogatási formája azonban egyértelműen utófinanszírozás volt, s e két tényhez képest – bár helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az alperesnek módjában állt támogatási előleg kérésére, ezt a lehetőséget ugyanis a támogatási szerződés minden kétséget kizáróan biztosította részére – tévedett azonban, amikor önmagában e lehetőségből kiindulva az alperes kárenyhítési kötelezettségének az elmulasztását állapította meg. Nem volt mellőzhető ugyanis a támogatási szerződés véghatáridőkre vonatkozó rendelkezéseinek mint releváns tényállási elemeknek a figyelembevétele, amelyek szerint a felek 2015. december 31-i véghatáridőt rögzítettek azzal, hogy az ezt követően fizikailag teljesült tevékenységeket a kedvezményezettnek, azaz az alperesnek önerőből kell megvalósítania.

[22] E szerződéses rendelkezések teljes mértékben szinkronban állnak egyrészt a közbeszerzési felhívásban, másrészt a Kormányrendelet 114/H. §-ában foglaltakkal. A támogatási szerződés által biztosított előleg esetleges igénybevétele – aminek elmulasztását a másodfokú bíróság az alperes terhére róta – ezen szigorú elszámolási határidőt nyilvánvalóan nem befolyásolhatta és nem orvosolhatta a kizárólag a felperesnek felróható, a jogerős ítéletben megállapított, a felülvizsgálat során nem érintett teljesítési késedelem objektív tényét sem, amely miatt a kivitelezés csak hónapokkal a 2015. december 31-i határidő lejártát követően, 2016 tavaszán készült el. Ekkor váltak kiadhatóvá a teljesítésigazolások és azok alapján nyújthatta be a felperes a végszámláit, amelyeket azonban ebben az időszakban az alperes már értelemszerűen nem számolhatott el a támogatási szerződés keretében. Az előleg igénybevételevel kapcsolatos mulasztás hiányában az alperes nem sérthette meg a károsulti közrehatás körében szabályozott kárenyhítési kötelezettségét [Ptk. 6:525. § (1) bekezdés], így ebből eredeztetett joghátrány sem érheti.

[23] Rögzítette továbbá a Kúria, hogy az alperes közösségi támogatással kapcsolatos viszontkereseti kártérítési igényét az elsőfokú bíróság ítéletében a másodfokú bíróságétól eltérő indokolással elutasította. Az alperes e rendelkezés ellen is fellebbezést, azzal szemben a felperes fellebbezési ellenkérelmet nyújtott be, azonban a kár bekövetkezte körében az elsőfokú bíróság tényállást nem állapított meg, s eltérő jogi álláspontja miatt indokolásában

sem tért ki rá, a másodfokú bíróság a felperes kártérítési felelőssége fennálltának kimondásakor a kár bekövetkezésére nem tért ki.

[24] Mindezekre figyelemmel a Kúria kizárólag az alperes 172.111.475 forint és járulékai viszontkereseti kérelmét elutasító rendelkezés vonatkozásában hatályon kívül helyezte a jogerős ítéletet – egyebekben azt nem érintette –, és ebben a keretben utasította a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára, előírva, hogy a megismételt eljárásban érdemben kell elbírálni az alperes fellebbezését és állást kell foglalni az alperes által állított kár igazolt bekövetkezése, ehhez képest annak mértéke, megszerzése tárgyában.

A megismételt eljárásban hozott másodfokú ítélet

[25] A megismételt fellebbezési eljárásban hozott ítéletével a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a felperest 131.455.295 forint és járulékai megfizetésére kötelezte.

[26] Rögzítette a feleknek a megismételt eljárásban tett nyilatkozatait, és az általa korábban megállapított tényállást azzal egészítette ki, hogy a Gf.II.30.314/2018/6. számú jogerős ítéletben meghatározott összeget az alperes a felperes részére megfizette.

[27] A megismételt eljárásban érintett viszontkereseti tétellel összefüggésben a másodfokú bíróság az alperes által becsatolt iratok alapján megállapította, hogy a megrendelő az elnyert pályázat alapján őt megillető támogatási összeg meghatározott részét kizárólag azért nem kapta meg, mert a teljesítési véghatáridőig – 2015. december 31. – nem tudta benyújtani a támogató részére a szerződés teljesítését igazoló végszámlákat, aminek oka az volt, hogy a felperes az alperessel kötött szerződést megszegte, a teljesítési határidőre a munkákat nem végezte el, a kivitelezéssel késedelembe esett. Az alperes az ebből eredő kárát 172.111.475 forintban érvényesítette, s ezt az igényt a másodfokú bíróság a becsatolt okiratok alapján megalapozottnak ítélte. Ugyanakkor figyelembe vette (levonta) a felperes követelésébe az alperes által beszámított 40.656.180 forint késedelmi kötbér összegét – utalva annak átalány kártérítés jellegére –, és erre tekintettel határozta meg a felperes marasztalásának összegét 131.455.295 forintban. Hangsúlyozta, hogy a korábbi jogerős ítélet egyéb rendelkezéseit, megállapításait, okfejtéseit változatlanul fenntartja, azokat a megismételt másodfokú eljárás nem érintette, nem érinthette.

[28] A peres feleknek a perköltség viselésére vonatkozó megállapodását a másodfokú bíróság változatlanul irányadónak tekintette, ennek megfelelően kötelezte a felperest az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati illeték felének állam javára történő megfizetésére, míg az egyéb költségek kapcsán úgy rendelkezett, hogy azokat a peres felek maguk viselik.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[29] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság viszontkeresetet elutasító rendelkezésének

helybenhagyását, valamint a jogerős ítéletben 1.750.000 forint felülvizsgálati eljárási illeték megtérítésére vonatkozó kötelezésének mellőzését kérte.

[30] Szerinte a megismételt eljárásban a másodfokú bíróság nem tett eleget a Kúria Pfv.V.20.595/2019/9. számú végzésében írt iránymutatásnak, nem állapította meg a hiányzó tényállást és nem indokolta meg a fellebbezésnek helyt adó döntését, mindössze a becsatolt iratokra utalással állapította meg az alperes igényének megalapozottságát.

[31] Hivatkozott arra is, a másodfokú bíróság nem nevezte meg, hogy a bizonyítékokat tartalmazó iratok mikor kerültek az alperes részéről becsatolásra, és a másodfokon becsatolt 138 db irat közül konkrétan melyek bizonyítják a kár bekövetkeztét. Ezekre tekintettel a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdésébe és 221. § (1) bekezdésébe ütközőnek tartotta.

[32] Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság nem vette figyelembe fellebbezési ellenkérelmét, és továbbra sem foglalt állást abban a kérdésben, hogy volt-e az elsőfokú eljárásban a kár bekövetkezését igazoló bármiféle alperesi bizonyíték előterjesztve, amivel szerinte megsértette a Pp. 275. § (4) és (5) bekezdéseit.

[33] Érvelése értelmében a másodfokú bíróság a megismételt eljárásban a Pp. 235. § (1) bekezdésébe ütköző módon tiltott bizonyítást folytatott le, tekintettel arra, hogy első fokon beterjesztett bizonyítékokra az alperes sem az alap, sem az új fellebbezési eljárásban nem hivatkozott, így bizonyítékként az új eljárásban beterjesztett 138 db irat vélelmezhető, amelyek azonban mind az elsőfokú eljárás berekesztését megelőzően keletkeztek, így becsatolásuk a megismételt másodfokú eljárás során tiltott, utólagos bizonyításnak minősül.

[34] A felperes szerint a másodfokú bíróság „a tiltott bizonyításként alperes által becsatolt iratok befogadásával és felhasználásával” a Pp. 3. § (6) bekezdésében foglalt „fegyverek egyenlősége” alapvető szabályát és a kontradiktórius eljárás elvét is megsértette. E körben arra hivatkozott, hogy az alperes a megismételt fellebbezési eljárásban beterjesztett beadványának szövegéből értesült a másodfokú bíróság 7. sorszámú végzésében foglalt felhívásról, amely végzést azonban nem kapta meg, így annak tartalmát sem ismerte. A másodfokú bíróság jogi képviselőjét először felhívta, hogy a terjedelem miatt a beadványt a bíróság kezelőirodájában tanulmányozhatja, amelyre az ítélezési szünet előtti utolsó munkanapon, 2020. június 14-én került sor. A kezelőirodában előterjesztett kifogását követően az eljáró tanácselnök engedélyezte az elektronikus úton történő továbbítást, ehhez azonban végzés nem volt csatolva. Ebből eredően arra sem kapott felhívást, hogy a beadványra észrevételt tehet és arra mennyi határidő áll rendelkezésére. A felhívás hiánya ellenére 2020. szeptember 25-én írásbeli észrevételt csatolt elektronikus úton, azonban a másodfokú ítélet keltezéséből megállapíthatóan az már nem került figyelembevételre, így észrevételezési joga elenyészett.

[35] Az alperest ért kár mértéke tekintetében a felperes arra hivatkozott, a másodfokú bíróság teljes egészében figyelmen kívül hagyta, hogy ő az új másodfokú ítélet tényállásában is elismert 172.111.475 forint értékű építési kivitelezést – ha késve is – de teljesítette. Az így létrejött építményeket az alperes átvette, azokat rendeltetésszerű használatba vette. Álláspontja szerint ezen alapult a felülvizsgálattal nem érintett jogerős ítéletben történt marasztalás, amelynek következtében az alperesnek a bíróságok által elfogadott késedelmi

kötbér, illetve hibás teljesítés összegének levonásával az ő 4. részszámláját ki kellett fizetnie. A megismételt eljárásban hozott jogerős ítéletben foglalt viszontkereseti marasztalás azonban ennek visszatérítését is magában foglalja, vagyis az alperes ellenérték nélkül szerezte meg a 4. részszámlájához kiállított teljesítési igazolások műszaki értékét. Ez a Ptk. 6:1. §-ába, tágabb értelemben a szolgáltatás-ellenszolgáltatás polgári jogi alapelvébe és a káronszerzés tilalmába ütközik.

[36] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a megismételt eljárásban hozott jogerős ítélet hatályában történő fenntartását célozta.

A Kúria döntése és jogi indokai

[37] A felülvizsgálati kérelem tartalmára tekintettel a Kúria előjáróban a felülvizsgálati eljárás kereteit és jogi természetét rögzíti.

[38] A felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, hanem szigorú eljárási szabályok szerinti rendkívüli perorvoslat, amelyben kizárólag a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél által konkrétan megjelölt jogszabálysértések vizsgálhatók [Pp. 275. § (2) bekezdés]. A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 272. § (2) bekezdés]. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti [1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. pontja]. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előző pontban meghatározott tartalmi követelményekkel (hivatkozott PK vélemény 4. pontja).

[39] Mindennek a felülvizsgálati kérelem tekintetében több irányú jelentősége volt.

[40] Egyrészt: a felperes felülvizsgálati kérelmének petitumában (2. oldal első bekezdés) kérte a jogerős ítélet szerinti 1.750.000 forint felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére őt kötelező rendelkezés mellőzését, amihez kapcsolódóan azonban sem megsértett jogszabályhelyet nem jelölt meg, sem szöveges indokolást nem adott elő, így e kérelme nem felelt meg a fentebb felhívott törvényi követelményeknek, amire tekintettel azt a Kúria érdemben nem vizsgálhatta.

[41] Másrészt: a felperes nem adta indokát annak sem, hogy miért sértené a jogerős ítélet a Pp. 206. § (1) bekezdésének a bizonyítékok értékelésével, mérlegelésével kapcsolatos főszabályát, e körben a jogerős ítélet mely részében és konkrétan mely iratok tartalmával ellentétes, milyen okból lenne megalapozatlan. Ezek hiányában a felperes ezirányú hivatkozása sem volt érdemben vizsgálható.

[42] A felülvizsgálat eredményeként a Kúria azt állapította meg, hogy a megismételt eljárásban hozott jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt – érdemben vizsgálható – okokból nem jogszabálysértő, ezért a felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[43] A Kúria a Pf.V.20.595/2019/9. számú végzésében egyértelműen kijelölte a megismételt fellebbezési eljárás kereteit: kizárólag az alperes 172.111.475 forint és járulékai összegű viszontkereseti kártérítési kérelmét elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést kellett a másodfokú bíróságnak elbírálnia, a végzésben adott iránymutatás szerint. A másodfokú bíróság az előírtaknak eleget tett.

[44] A jogerős ítélet nem sérti a Pp. 221. § (1) bekezdését, tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság – ha tömören is – ítéletének [30]-[33] pontjaiban döntését a szükséges mértékben kellőképpen megindokolta. A Kúria az ezzel kapcsolatos felülvizsgálati hivatkozással összefüggésben kiemeli: a bíróság határozatának nem kell pertörténetet tartalmaznia, így teljes mértékben alaptalan a felperes azon hivatkozása, miszerint a jogerős ítélet nem tartalmazza, hogy az alperes viszontkeresetének bizonyítékait tartalmazó iratok mikor kerültek csatolásra az alperes részéről.

[45] A jogerős ítélet nem sérti a Pp. 275. § (4) és (5) bekezdéseit sem, tekintettel arra, hogy ezen – a Pp. XIV. fejezetében, a felülvizsgálati eljárással összefüggésben megfogalmazott – rendelkezések címzettje nem a másodfokú bíróság.

[46] A megismételt eljárásban a másodfokú bíróság nem „tiltott bizonyítást” fogadott el ítélete alapjául, ezért nem sértette meg a Pp. 235. § (1) bekezdését sem. Ezzel összefüggésben a Kúria a következőkre mutat rá.

[47] Az alperest a meg nem kapott támogatási összeg mint kár bekövetkezésének és összagszerűségének a bizonyítása terhelte [Pp. 164. § (1) bekezdés]. E körben az alperes már az elsőfokú eljárás során csatolta okirati bizonyítékait (A/22., A/23., A/24.), amelyeket a 110. és 111. sorszámú (alperesi számozás szerint a XIV. számú) előkészítő iratával terjesztett elő. Ezek közül a A/24. szám alatti támogatási szerződés 4.1. és 4.2. pontjai egyértelműen tartalmazták a támogatás körében elszámolható összköltséget (987.832.745 forint), míg a 4.4. pontja a támogatás mértékét (100 %). Erre tekintettel az alperes a projektet – utófinanszírozás mellett – önerő, azaz saját forrás igénybevétele nélkül, kizárólag támogatás felhasználásával valósíthatta volna meg.

[48] Ehhez képest a másodfokú bíróság által a jogerős ítélet [28] pontjában rögzítettek szerint összesen 815.686.561 forint támogatáshoz jutott az alperes. Az összagszerűséget az alperes által csatolt okiratok igazolták, abból pedig, hogy a megítélt támogatáshoz képest – amit a felperes határidőre történő teljesítése esetén az alperes lehívhatott volna – az alperes ténylegesen milyen összegű támogatáshoz jutott, nyilvánvalóan következik, hogy a különbözetet saját forrásból kellett fedeznie. Ez az a vagyonsökkenés, ami az alperest a felperes késedelmében megnyilvánult szerződésszegésével okozati összefüggésben érte, azaz az alperes kára.

[49] A fentiekre tekintettel nem adekvát, ezért irreleváns és alaptalan a felperesnek a Ptk. 6:1. §-ával (a kötelem szabályaival) kapcsolatos felülvizsgálati hivatkozása is.

[50] A felperes előadásával ellentétben a megismételt másodfokú eljárásban a bíróság nem fosztotta meg a felperest az észrevételezés jogától, és nem sértette meg sem a „fegyverek egyenlősége”, sem a kontradiktórius eljárás elvét. A Gf.II.30.061/2020/10. számú (2020. június 30-i) végzésében a másodfokú bíróság tájékoztatta a felperest arról, hogy az alperes által becsatolt okirati bizonyítékokat a bíróság kezelőirodájában tanulmányozhatja, majd a felperes jogi képviselőjének kérésére a Gf.12. sorszámú végzésében 2020. július 8. napjára – a kezelőiroda teljes ügyfélfogadási idejében – megtekintési lehetőséget biztosított a számára, ezáltal a másodfokú bíróság gondoskodott arról, hogy a felperes a benyújtott okiratokat megismerhesse és azokra észrevételt tehessen [Pp. 3. § (6) bekezdés].

[51] A kifejtettkre figyelemmel a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Kúria – a felülvizsgálattal támadott részében – a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[52] A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 3. § (6) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, 272. § (2) bekezdés, 275. § (2) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[53] I. A felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni – a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett – , hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.

II. Nem sérti a „fegyverek egyenlősége”, valamint a kontradiktórius eljárás elvét, ha a bíróság az ellenérdekű fél által csatolt okirati bizonyítékok mennyiségére tekintettel azok tanulmányozására a bíróság kezelőirodáján, megfelelő időtartamú betekintési jogot biztosít az érintett fél jogi képviselője számára.

Záró rész

[54] A felek perköltségviselésre vonatkozó korábbi megállapodását a Kúria is irányadónak tekintette, erre figyelemmel rendelkezett akként, hogy a felülvizsgálati eljárással összefüggő költségeiket a felek maguk viselik [Pp. 78. § (2) bekezdés].

[55] A felülvizsgálati eljárás illetékét a felperes lerőta, azt pervesztességére tekintettel viselni tartozik, ezért arról a Kúriának rendelkeznie nem kellett.

[56] Az eredetileg a felperes kérelmére 2021. március 25-én 11:00 órára tárgyalásra kitűzött ügyben a Kúria a felülvizsgálati kérelmet a veszélyhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedések újbóli bevezetéséről szóló 112/2021. (III.6.) Korm. rendelet (Veir2.) 27. § (1) bekezdése alapján – ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerinti értesítést követően – tárgyaláson kívül bírálta el.

[57] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2021. március 25.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Cseh Attila s.k. előadó bíró, Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. bíró